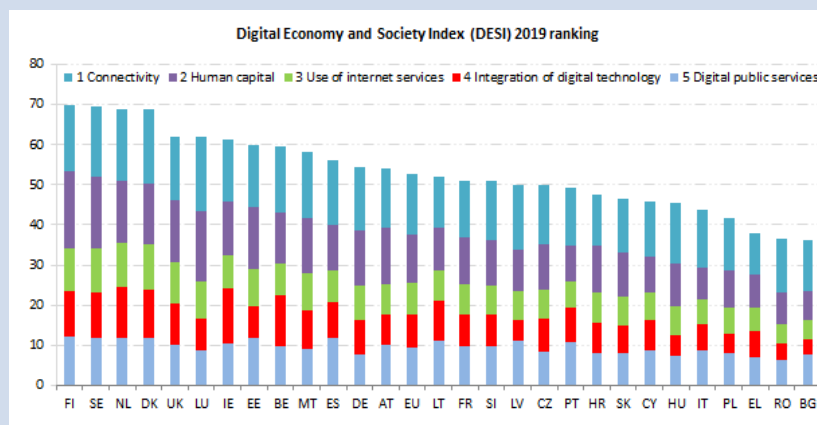

Det nordiske digitaliserings samarbejde – den mest digitalt integrerede region i verden

Digitale tjenester spiller en stadig større rolle for borgere rundt omkring i verden. Dette gælder også i Norden, som vedbliver at være i front, når det kommer til at skabe sammenhængende digitale samfund. For at imødekomme den udvikling vil Norden nu og i fremtiden kunne tilbyde sine borgere bedre og mere effektive offentlige og private tjenester. Et eksempel er fælles digitale eID-løsninger, som skal skabe grobund for en endnu bedre integreret region, hvor det bliver lettere at arbejde, studere og rejse på tværs af grænserne i Norden og Baltikum.

Det forpligter at være digital frontløber, idet at vi i Norden kan være med til at præge nogle af de værdisæt, som skal følge med den digitale omstilling i Europa.

I den nye vision for det nordiske samarbejde fremhæves som et af de tre strategiske mål, at regionen skal være den mest integrerede region i verden.

I takt med at vore samfund og tjenester til borgere og virksomheder bliver mere og mere digitale, opstår et stigende behov for at etablere sammenhængende datastrukturer, så borgere og virksomheder kan benytte digitale tjenester på tværs af grænser ved brug af deres nationale eID-løsning.

I april 2017 underskrev de nordiske og baltiske landes regeringer en fælles erklæring [Digital North-erklæringen] om at skabe en region med en ambition om at være førende i den digitale omstilling af vores regeringer og samfund, at styrke vore virksomheders konkurrenceevne gennem digitalisering og at udvikle et digitalt indre marked i Norden og Baltikum baseret på EU's digitale byggesten. Til at realisere målene og koordinere samarbejdet blev ministerrådet for digitalisering MR-Digital 2017-2020 oprettet. Ministerrådet har hovedansvaret for at understøtte arbejdet med hovedmålene i erklæringen.

Prioriterede indsatser og forventninger til en digitalt integreret region

Digitaliseringsarbejdet i Norden er allerede omfattende og fungerer på tværs af sektorer. Blandt de største prioriteringer i MR-Digital er:

1. eID og adgang til digitale tjenester på tværs af grænser (fx eRecepter, eFakturering, digitale indkøb og digitale post til borgere)
2. Accelereret udbygning af 5G
3. Kunstig Intelligens

1. Nordisk-baltisk arbejdsprogram om digitale tjenester: en pasunion 2.0 for borgere og virksomheder

Regionen har en høj digital modenhed og en høj mobilitet mellem landene. Derfor har vores borgere og virksomheder høje forventninger til adgang til digitale tjenester og at kunne benytte tjenesterne problemløst på tværs af grænserne. Det er lykkedes os at digitalisere den offentlige sektor for at imødekomme brugernes behov og for at sikre let og troværdig tilgang til digitale tjenester af høj kvalitet for borgere og virksomheder. Vores udfordring er, at kun få af de tjenester i dag er tilgængelige på tværs af grænserne. Dette er også tilfældet i den europæiske kontekst, og vi er stadig langt fra at realisere det digitale indre marked.

Samarbejdet på tværs af grænser med gensidig anerkendelse af nationale eID-løsninger leverer det første skridt på vejen til at sikre at vore eID-løsninger taler sammen og kan anvendes på tværs af grænser. Den fælles eID-struktur bliver en sikker nøgle til digitale tjenester. Populært sagt, kan man kalde det for en version 2.0 af den eksisterende pasunion. Ved at skabe fælles standarder for autentificeringer/godkendelser/signaturer kan man sikre, at borgerne vil få mulighed for at anvende deres nationale eID-løsninger til bl.a. skatteregistrering på nettet, elektronisk ansøgning til uddannelse eller elektroniske recepter uanset hvor i Norden eller Baltikum man har bosat sig. Samtidig vil arbejdet også gøre Norden og Baltikum til foregangsregion med hensyn til implementeringen af EU-kommissionens Digitale Indre Marked.

Nordisk Ministerråd har i efteråret 2019 igangsat en undersøgelse, der skal identificere hvilke grænseoverskridende digitale tjenester vil skabe den største værdi for borgere og virksomheder i den nordisk-baltiske region. Målet er at udvælge de 5-7 tjenester, som vurderes at ville skabe den største værdi for borgerne i regionen.

I november 2019 lancerer MR-Digital et 4-årigt arbejdsprogram 2020-2024 om adgang til digitale tjenester på tværs af grænser. Målsætningen er at skabe en region, der kan tilbyde grænseoverskridende offentlige services til sine borgere og virksomheder. Programmet vil være et højt prioriteret område i MR-Digital's arbejde med et budget på 10 MDKK i 2020.

2. Accelereret udbygning af 5G

Ministerrådet for digitalisering har i 2019 taget vigtige skridt i arbejdet med at leve op til statsministrenes erklæring om accelereret udbygning af 5G i Norden. 5G teknologien har potentialet til at ændre vores samfund på en lang række områder og skabe et mere intelligent, effektivt og specialiseret samfund til gavn for borgere og virksomheder i Norden og Baltikum. 5G teknologien giver meget højere datahastigheder, end vi kender fra de eksisterende mobilnet og 5G-nettene vil kunne håndtere, at langt mere udstyr kan kobles på internettet på samme tid. Det vil give en markant bedre pålidelighed og kvalitet samt mulighed for at mobilnettene kan bruges til helt nye formål. 5G vil blandt andet give nye muligheder i forhold til automatisering af processer inden for en række sektorer. Konkrete eksempler er på f.eks. hospitalerne og digitale sundhedstjenester i tyndt befolkede områder, industriel produktion (industri 4.0), intelligente energiløsninger, selvkørende transportmidler, effektiv udnyttelse af naturressourcer i landbrug og fiskeri. 5G indeholder altså store muligheder for at løfte samfundsøkonomien og forbedre kvaliteten af offentlige tjenester for den enkelte borger.

En del af målsætningen for 5G-handlingsplanen er at Norden bliver blandt de bedste til at anvende 5G. Fokus på anvendelsen af 5G vil blandt andet ske ved gennemførelse af forskellige forsøg eller brugsscenarier. Altså praktiske eksempler på anvendelse af mobilt bredbånd i sektorer, hvor 5G's egenskaber er afgørende. En oplagt sektor er landbruget, hvor fx overvågning af afgrøder kan ske på basis af en digital infrastruktur med 5G, eller sundhedssektoren, hvor hospitalerne anvender robotteknologi til at levere bedre sundhed. Formålet med et testningen er dermed at skabe et erfaringsgrundlag, der kan bidrage til at identificere og løse udfordringer samt nedbryde eventuelle barrierer i forbindelse med udrulning og anvendelse af 5G. Samtidig kan der sættes fokus på muligheder for iværksættere og innovative, nye løsninger, hvor nordiske virksomheder kan være med til at udvikle fremtidens teknologi med udgangspunkt i 5G.

I 2019 har MR-Digital kortlagt 5G testbeds i Norden og Baltikum og identificere regionens nuværende position inden for 5G-området. Undersøgelsen viser, at Norden og Baltikum har potentiale til at kunne indtage en ledende position i verden inden for bl.a. 5G - fabrikationsteknologi. Samtidig viser undersøgelsen at der på nuværende tidspunkt er behov for et tættere samarbejde omkring 5G testbeds i Norden og Baltikum, hvis Norden skal markere sig med de førende lande. Der ligger derfor et stort arbejde foran MR-Digital, men også store muligheder for at udbygge Nordens position på 5G-området og øge samarbejdet på tværs af regionen. Dette vil derfor være et centralt punkt for MR-Digital at arbejde videre med fremadrettet på 5G-området.

I november 2019 afholder MR-Digital sit ministermøde i Riga i tilknytning til den internationale konference 5G Techritory. Som en del af konferencen arrangeres en rundbordssamtale med deltagelse af ministre fra de nordiske og baltiske lande samt Tyskland og Polen samt forskere, entreprenører og CEO's fra ledende virksomheder inden for IT- og Telebranchen.

Fotograf: Maud Grøttland©

3. Samarbejde om kunstig intelligens

Inden for innovation af Kunstig intelligens (AI) ligger store muligheder for at skabe teknologiske løsninger, som kan understøtte og effektivisere arbejdsgangene både i den private og den offentlige sektor. AI-innovation har ligesom 5G-teknologien potentiale til at kunne skabe både bedre levevilkår og enorm samfundsøkonomisk vækst i regionen. Hvor 'smarte byer' er et eksempel på hvordan sensorer i byen i forening med store mængder data kan gøre bylivet intelligent og øge livskvaliteten både i og uden for byerne.

Når det kommer til AI-teknologi udgør den data, som de intelligente løsninger bygger på også en risikofaktor. I den fælles nordiske og baltiske AI-erklæring fremgår det at samarbejde om kunstig intelligens også omfatter et samarbejde om de fælles værdier, der knytter sig til dette. Her er det vigtigt at vi i Norden og Baltikum stræber mod at blive førende inden for AI, som er konkurrencedygtig, fordi vi agerer og udvikler intelligente løsninger inden for rammerne af vores høje etiske standarder.

Der kan være behov for nye politikker og retningslinjer for at styre denne ændring i en retning, der er til fordel for SDG'erne og vore samfund. Noget der kræver betydelig opmærksomhed og tilpasningsevne fra regeringerne. Det er væsentligt at Norden, som digital frontløber, spiller en nøglerolle i at udnytte vores stærke kapacitet og færdigheder ved at udvikle avancerede digitale løsninger for at opnå ansvarligt forbrug og produktion af AI-løsninger. Nordisk Ministerråd har taget denne vigtige debat med bred vifte af aktører som det private erhvervsliv, tech-virksomheder, organisationer, politikere etc.

I 2020 vil Nordisk Ministerråd kortlægge drivkræfter og markante innovationsmiljøer i Norden og Baltikum med henblik på at identificere og udnytte regionens styrkepositioner samt at støtte samarbejde og netværk mellem AI-aktører.

Den digitale fremtid i Norden

Der er sket store fremskridt i MR-Digitals arbejde i 2019, og regionen er kommet tættere på at nå de ambitiøse mål fra Digital North-erklæringen. I 2019 har vi bl.a. taget vigtige skridt i arbejdet for at opnå et digitalt indre marked, hvor borgere kan bevæge sig frit på tværs af grænser ved hjælp af gensidig anerkendelse af nationale eID-løsninger. Regionen er altså fortsat med i front, når det kommer til digital modenhed og er i stand til at konkurrere internationalt. Samtidig er digitaliseringsområdet i en konstant udviklingsproces, hvor der hele tiden skabes nye teknologiske muligheder og begrænsninger. Der ligger derfor fortsat et stort arbejde foran de nordiske og baltiske lande, hvis vi skal vedblive at være med i det digitale førerfelt og opnå de mål, som blev underskrevet i erklæringen i 2017. Dette arbejde vil fremadrettet blive varetaget med det danske formandskab i spidsen i 2020.